

Miren Lorea Billar Altzuaran

*Elgeta, Gipuzkoa
(1931)*

Aurkibidea

Biografia

Egoetxeaga baserrian jaioa. Gurasoak, biak, bertakoak ziren. Angiozarko Maximo Arantzabalekin ezkondu zen, eta bertan baserrian bizi izan ziren. 1970 inguruan kalera joan ziren, kale-baserri batera. Bertan bizi dira oraindik ere (orain etxe bihurtuta).

Zintak

ELG-007

• **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Elgeta.

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2005-01-05
- **Iraupena**: 62 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Transkribatzailea(k)**: Agirrebeña, Aintzane

ELG-057

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Elortza, Kepa
- **Data**: 2010-09-24
- **Iraupena**: 71 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

ELG-058

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Elortza, Kepa
- **Data**: 2010-09-24
- **Iraupena**: 14 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

Pasarteak

1. Miren Lorea Errepublika sasoiko euskal izena

- **Erref**: ELG-007/001
- **Iraupena**: 0:03:47. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:03:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Miren Lorea Billar Arzuaran, 1931-12-02 jaioa. Izen horrekin bataiatu zuten, euskal izenarekin; Errepublika sasoia zen. Gerra garaian, ostera, arazoak izan zituen, eta Maria Floren jarri nahi izan zioten. "Martintxoneko" tabernakoek esanda jarri zioten izen hori.

Transkripzioa

- Hasteko, izena eta apelliduak eta noiz jaixo ziñan esango destazu?
- Ni Miren Lorea Billar Alzuaran.
- Eta jaixo?
- Jaixo en mil novecientos treinta.
- Eta ze egunetan?
- Edo... Treinta y uno.
- Senarra: Treinta y uno.
- Treinta y uno. Dos de diciembre del treinta y uno. Bai.
- Eta izena holan ipini zetsuen?
- Bai.
- Miren Lorea?
- Bai, Miren Lorea, bai.
- Senarra: Orduan, e?
- Bai.

- Normala zan orduan...?

- Ez zan normala. Ez zan normala, baiña ipini in osten neri... normala. Ta gero, karo, gerria... denporan, ba, kanbixatzeko zera, eta ez neban nik kanbixau, ez osten zertu.

- Ez, e?

- Ez.

- Eta laga zetsuen mantentzen, [gordetzen], zure izena?

- Bueno! Kostata, e! Eta gero hemen parroko bat egon zan eta hori izenoi, karo, gerra zerian, ba, Franco-n denporan ezin zeikiela ta “María Floren” zerian. Eta ni ezkondu nitzanian be, ba, [elistak] ixaten zian orduan. Elistak zian zerak... zelan esaten da? Ezkondu bihar diran aurrian “programaciones” edo zelan esaten dia?

- Ze ein bihar izaten zan?

- Ba, elixatik aber iñok baekan aurretik inpedimentuik edo zertzeko, hoixe zertzeko elixa zerian. Eta ezkondu bihar nitzanian, hori [zertzera], “María Floren” deittu ostan. Eta fan eta esan notsan ni ez nitzala “María Floren”, e? Eta, gaiñera, elixan be euan “Miren Lorea” eta aiuntamentuan be “Miren Lorea” euan zerian. Bai.

- Klaro, eske, orduan, zu justo republikan...

- Bai, ba. Bai, ba. Bost urte neukazen-ta republikako denporan ta.

- Jaixo ziñanian, baiña ez? Justo republikia orduan [einda]...

- Bai. Bai, ba.

- Eta hamen inguruan euskal izenik-eta besteren bat...?

- Ba, ez euan; Miren Loreaik ez euan orduan, e? Eta zan hementxe Martintxonekua esaten jakona zerian. Ba, ni jaixo nitzanian ni basarrixan jaixo nitzan, Egotxian jaixo nitzan, Egotxia basarrixan, eta aittittai, nire aittittai, esan otsen: “Lorenzo, ze euki dozue, ba?” —ba, hor eukitzen eben zera, ta—, “Neska txikixa”, “Ze izen ipini bihar dotsazue?” ta “Ez jakiñat nik ze izen ipiniko dotsen be! Nik ez jakiñat”. Eta batek horkuak esan otsan: “Ba, neuk ipiniko dotsut, Lorenzo, zer izen ipini: Miren Lorea”, ta “Neri hori papelian apuntauta ipini! —esan otsan aittittak— Papelian apuntauta”, ta “Bueno, ipiniko dotsut”. Ta papelian apuntau ta “Miren Lorea” ipini osten zerian. Ta bakarra; ez euan orduan, e? Bakarra zerian. Baiña... bueno! Horrekin euki nittuan zer gogorrek, e?

- Ta, orduan, kasualidadez ipini zetsuen izena?

- Bai, bai, kasualidadez, ba! Baiña bueno... hemenguak euskaldun zerak zian, e, Martintxonekuak? Bueno! Harek zian lehengo nazionalista berdaderuak zerian, esaten dana, lehengo nazionalista zerak. Eta, orduan... gero be nik beti Miren Lorea. Ta kolegixuan egon nitzanian be “Miren Lorea” firmatzen neban eta, zerian, “entre paréntesis”, “Mari Flor” ipini bihar izaten neban.

2. Egoetxeaga baserrian jaioa

- **Erref:** ELG-007/002
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:03:47. **Bukatu:** 00:05:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Egotxia (Egoetxeaga) baserrian jaioa. Gurasoak bertakoak; familia Bergarakoa. Ezkondu ondoren ere bertan bizi izan zen.</p>

Transkripzioa

- Eta jaixo, esan dozu, Egotxian?
- Egotxia basarrixan, bai.
- Familixia bertakua edo...?
- Bai, bai, bertan zerian.
- Ta aitta edo ama edo...?
- Ama zan hangua, bai. Ta aitta be bai. Aitta be... Bizitza bikua zan eta bizitza... ama bizitza batetik bestera ezkondu zan. Ta haintxe jaixo nitzan.
- Eta aittitta ta amama ta danak, orduan...
- Bai. Bueno, kanpotik etorritakuak zian aittitta ta amama ta. Aitta-ta be bai Bergaratik etorritakuak zian. Bai, Bergarako jatorrixa zian aitta ta ama ta... edo... aitta-ta. Ta aittitta ta, aittitta Arantzazukua, ta amama Bergarakua.
- Oñatiarra...
- Bai.
- Eta gero bertan jarraitu zenduan bizi izaten?
- Bai, ezkondu ta zenbat? Ointxe zenbat urte etorri giñan gu? Berrogeta... ointxe gabonetan berrogeta...
- Senarra: Ezkondu ta hamar bat urte edo...
- Bai. Bost urte? Berrogeta bost urte? Ez, gehixao...
- Senarra: Zer? Etorri giñala?
- Bai.
- Senarra: Bai, zera! Gutxiao.
- Anek bi urte eukazen. Ba, berrogeta lau, berrogeta bi urte orduan. Berrogeta bi, berrogeta bi urte. Bai. Bigarren albiak bi urte eukazen hona etorri giñanian ointxe gabonetan.
- Hona bertara?
- Bai, honaxe bertara etorri giñan, bai.

3. "Autokontalarixak"

- **Erref:** ELG-007/004
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:05:45. **Bukatu:** 00:06:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

"Autokontalarixak", berba asko egiten dutenak.

Transkripzioa

- Miren, aittatu dozu zuek esaten zendueta bateronbategen ipuin asko ta kontaktzen zittuanian...
- Bai. Enee! Ba, gure aittittak-eta esaten zebe zerian: "A! Ha, fulano? Autokontalarixa dok ha!" holan esaten eben zerian, horreaittik. "Autokontalarixa da".
- Horrekin nahi zebe esatia...
- Ba, gizon zera zala, gustatzen jakola ipuiñak esatia zerian.
- [...] kontaktzia?
- Bai.
- Antxiñako istorixak edo...

- Hori da. Bai. Ta Candido hortan... autokon... ba, bueno! Hortan zera da ixan, e? Oso-osoa da... Ta gustau eitten jako, gaiñera, berai. Bai, bai.

4. Elgetako mojen eskola

- **Erref:** ELG-007/005
- **Iraupena:** 0:05:15. **Hasi:** 00:06:20. **Bukatu:** 00:11:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolan Durangon egon zen, baina lehenengo Elgetan, mojetan. Hijas de la Unión Apostólica. Gerraostean etorri ziren, eta gaur egun Kafe Antzokia dagoen tokian zen ikastetxea. Fraideen eskola ere bazen, Marianistena ("Papar zurixak"). Horiek gerrarako joan egin ziren, eta gerraostean, mutikoentzat, eskola nazionala bakarrik geratu zen. Orduan, sei urterekin hasten zen eskolan. Baserritik 45 minutuko bidea zuten; eskolan erdara hutsean, eta beraiek tutik ere ez. Eskolan sartu orduko *Cara al Sol* abestu behar izaten zen, eta gero errezatu. Baserritik abarkak bustita heltzen ziren, eta kalean aldatzen zituzten oinetakoak; bazkaltzeko ere etxeetan geratzen ziren, herrian bertan. Eskolarako bidea milizianoek gerratean utzitako kapote batzuekin egiten zuten, ez bustitzeko.

Transkripzioa

- Eta oin zenden esaten eskola kontuak eta...
- A, bai...
- Eskolarik bazeuan Elgetan? Nun zeuan eskolia?
- Hortxe, zera... oin zera dauan lekuan, Kafe Antzokia dauan lekuan. Guk mojak hor geunkazen. Mojak. Eta gu hor ibili giñan zerian, eskolan, mojekin.
- Eta ze zeuan...?
- Behian... Goixan eren mojak eta behian euan beste eskola txiki bat nazionala. Bi zer eren: han behetik zertu eta gu goittik sartzen giñan. Mojena goixan zan eta bertan eukan mojak be bertan, gaiñera, bertan bizi zian.
- Bai?
- Bai. Hiru egoten zian, "Hijas de la unión apostólica". Bai. Irunguak zian. Irunguak zian horrek, bai.
- Eta horrek noiz etorri ziran Elgetara?
- Horrek etorri zian, ba, bueno... horrek gu etorri aur... zerian, ba, gerriak urten ta laster etorriko... Oi, gerria zertu ta laster etorriko zian horrek. Ze gure aurrekuak be ibilitta eren, ba, honek... oin hirurogeta hemezortzi urte daukezenak eta be mojekin ibilitta eren ta horrek zerian. Horrek, ba, ez dakit nik, urtiak ez dot... ezin neike...
- Baiña gerra aurrian, republikan eta be bai?
- Ez, ez, ez, gero, gero, gero. Atzetik.
- Justo hortxe gerra...
- Bai, gerra atzetik horrek egon zian.
- Eta gerra aurrian? Bazeren... fraillerik edo...?
- Frailliak hemen aurrian. Frailliak, zerak, honek, marianistak, papar-

zurixak. Guk papar-zurixak esaten gontsen.

- Paper...?

- Papar... paparra. Holan euken zera. Bai. Marianistak. Orduan marianistak eren.

- Eta nun? Bertan?

- Hamentxe. Hau zerau badao, ba, hori eskola zeroi? Hori Domingo Iturben hori eskola haundixoi? Hortxe. Hortxe bizi zian frailliak. Ta gerra-denporan ta hor egon zian. Edo... harek gerra-denporan hor eren, hor egon zian.

- Eta gero jua?

- Gero harek fan ein zian.

- Zuen sasoiari ya [ez zeren]?

- Bai, bai. Gure sasoiari baiño lehentxua jua zian harek zerian, ta gero maisuak egoten zian.

- Nazionalekuak?

- Bai, nazionalekuak, maisuak egoten zian.

- Orduan, mutikuak ya, zuen denporan ya mutikuak ez zeken nazionalera...

- Nazionala, bai, nazionala.

- Neskak monjetara...

- Neskak mojetarata, mutillak nazional... Ta neskak be baeuken behian, baeuken maistra bat nazionala zerian, harek zertzeko.

- Ta orduan zenbat urtekin hasten zan eskolara?

- Sei urtekin gu hasi giñan.

- Sei urtekin?

- Sei urtekin. Karo, basarritik, hiru ordu-laren [hemendik] gure basarriara. Ta gu sei urtekin... Orduan sei urtekin hasten zan.

- Lehenau ez?

- Ez. Orduan ez, sei urtekin hasten zan.

- Eta akordatzan jatzu lehelengo eguna edo hasi ziñan?

- Bueno! Bueno! Lehelengo eguna akordau? Ba, zer asko zerian. Eske gu handik basarritik, ba, etorri giñan horra ta guk ez genk... Gaiñera, erderaz. Ta guk erderaz ez genkiun. Ta dana erderaz. Dotriña erderaz ikasi giñuan, zer dan-dan-dana erderaz ikasi giñuan guk. Eta mojak erderaz eitten eben, e? Harek euskeraz ez eben eitten berbaik be. Dana erderaz. Bai. Ta lehelengo eskolan sartzen giñan "Cara al sol" kantau bihar izaten giñuan. Holako Franco-n zer haundi bat genkan ta hari begira jarri ta eskua altzau ta "Cara al sol" kantau bihar izaten giñuan. Eta gero errezau. Eta gero, ba, bakotxak bere zerak eukazen, bankuak geunkazen, eta han bakotxa bere zerekin zerian. Ta neguan ta gogorra ixa... Ta gero bazkaldu, ba, eitten giñuan kalia; hemen, edo Martintxonian edo tiak eukezenak-eta, ba... Ta beste batzuk bazkaixa etxetik ekarten eben. Ta, ba, jaten eben, holan, egoten zian mezetara-ta etorten giñan be etxiak hartuta eukitzen giñuzen guk aldatzeko, ze busti eitten zan zerian ta oiñetakuak aldatu-ta eitteko, ta batzuk, ba, han jaten eben. Etxetik ekarri ta han jaten eben. Eta guk...

- Orduan, basarritik zapata batzuekin, oiñetako batzuekin, etorri...

- Abarkekin. Abarkekin. Bai. Ta etxetik urten orduko abarkekin bustitta. Eta guk geunkazen... Bueno, nik... Gu han auzuan neskaik bakarrik neguan, ta bost mutillekin etorten nitzan ni zerian.

- Ondo zainduta...

- Bai, hoixe ondo zaindduta! Ta zerian, gerra-denporan, milizianuak, soldauak, milizianuak guk esaten gontsen, ta kapak laga zittuen zerak. Kapa haundixak laga zittuen, ba, erretiradia-edo emon otsenian, ba, hortik goititik behera fan zian eta basarritan laga zittuen kapak. Ta harekin ein oskuezen guk kapak zerian, kapotiak. Bere txanuakin ta, holan eskuak etara eta kapotia. Eta harekin etorten giñan. Orduan ez euan aterkiñik eta ez euan ezebe. Ta dana kalera orduko, ba, bustitta; neguan-ta bustitta

etorten giñan. Ta gero, ba, aldatu eitten giñan zerian, abarkak eta danak, eta gero, ba, beste zer batzuk jazten giñuzen.

- Kaleko oiñetakuak?

- Oiñetakuak, bai. Eta nik... hamaika urtera arte ibili nitzan hemen.

5. Eskolan zigortuta

- **Erref:** ELG-007/006
- **Iraupena:** 0:05:25. **Hasi:** 00:11:35. **Bukatu:** 00:17:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

<p>Eskolara sartu aurretik, 08:30ean mezara joan behar izaten zuten. Neguan oraindik ilun-ilun bidean, eta mezara berandu helduz gero, arratsaldean zigortuta. Beraiek baseritik berandu heltzen ziren sarri, eta arratsaldean zigortuta, "mañtilda;ana vendréa misa" 200 aldiz idatzi behar. Manga motzean joanez gero, edo gona laburregiarekin, orduan ere zigortuta.</p>

6. Abadeei larregiko errespetua zitzaien

- **Erref:** ELG-007/007
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:17:00. **Bukatu:** 00:19:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren jarrera

Laburpena:

Abadeei "Ave María Purísima" esaten zitzaien paretik pasatzean. Bere semeak abade bati esandakoa kontatzen du. Abadeei larregiko errespetua zitzaien. Konfesatzeko orduan "pentsamendu txarrak" ere esan behar izaten zituzten. Sasoirik txarrena pasa zuten.

7. Gerratean fronte biren inguruan Egoarbitsa inguruan

- **Erref:** ELG-007/008
- **Iraupena:** 0:08:20. **Hasi:** 00:19:00. **Bukatu:** 00:27:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Gerran ez zuten txarto pasatu; goserik ere ez. Fronteak inguruan, baina ez fronte-frontean. Milizianoekin ere hartu-emana zuten, eta esnea saltzen zieten. Baserriko gizonezko guztiak Mallabira joanda ziren, eta beste batzuk Bilbora, ganaduarekin. Aitaren lehengusu batzuk izan zituzten sabaian gordeta, Eibartar batzuk. Senideak ziren, eta alde egin beharrean, beraien

baserrian ezkutatu ziren. Hilabete egin zuten bertan, sabaian, ira pila handi bat zegoen, eta haren azpian kutxa batean ezkutatuta egon ziren. Baserri ondoan babesleku bat egin zuten, karobi zahar bat erabiliz. Baserriko ateak eta leihoak estali egin zituzten. Karabieta ingurua lubakiz beteta zegoen. Nazionalak sartu zirenean, milizianoek Aixola errekatik behera alde egin zuten; askotan, baserrietatik lapurtutako gauzekin (arropak, janaria, oiloak...).

8. Gerratean nazionalak sartu zirenekoa

- **Erref:** ELG-007/009
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:27:20. **Bukatu:** 00:30:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Nazionalak sartu zirenean, andre-gizonak fusilatu zituzten, eta alabari atzamarra kendu. Moroak etorri ziren. Gogorra izan zen; elgetar ugari hil zituzten. Herria ere nahiko txikituta geratu zen, erdialdeko etxe asko, eliza zati bat, plaza ingurua...

9. Elgetako plaza zaharra: kale baserriak

- **Erref:** ELG-007/010
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:30:30. **Bukatu:** 00:32:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:

<p>Lehenengo Elgeta ezberdina zen. Plaza irekia zen, eta etxez inguratuta zegoen, alde guztietatik. Kaleko etxe guztietan ganadua zuten. Aurreko aldera kalera irteera eta kortako sarrera, eta atzeko aldera baratzea. Beraiek ere ganadua zuten. Ezkondu ondoren, baserriak kalera etorri ziren bizi izatera, baina jarraitu zuten ganadua izaten.</p>

10. Kale-baserriak eta ganadua

- **Erref:** ELG-007/012
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:34:10. **Bukatu:** 00:35:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Elgetako etxe gehienetan ganadua zuten, eta bakoitzak inguruko larreetara eramaten zituen, herri inguruan. 1960 inguruan hasi ziren baserri gehienak ganadua kentzen. Pinua sartzen hasi, eta ganadua kendu.

11. Baserritik herrirako bidea

- **Erref:** ELG-007/013
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:35:30. **Bukatu:** 00:37:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Baserritik herrira etortzeko, askotan ilun izaten zen (batez ere neguan), eta lastazaua erabiltzen zuten. Garia jo ondoren geratzen den lastoa hartu, su eman, eta horrekin argitzen zuten bidea. Anekdotak bat ere kontatzen du. Mezetara goiz etorri behar izaten ziren, goizeko 6.00etarako.

12. San Roke jaiak Elgetan

- **Erref:** ELG-007/014
- **Iraupena:** 0:04:00. **Hasi:** 00:37:15. **Bukatu:** 00:41:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Elgetako eliza bakarra parrokia da. Meza ere bertan bakarrik izaten zen (jaietan baselizetan ere bai). Elgetan baseliza asko dago: Asentzio, San Martin, San Antonio, San Roke... Euren auzoko jaiak Sanrokeak ziren, abuztuaren 16an. Eibarko banda igotzen zen Elgetara, eta jende asko izaten zen. Eibarko beraneante asko izaten zen udan, eta jaietan giro handia izaten zen. Bergarako txistulariak ere etortzen ziren, eta etxerik etxe jotzen zuten.

13. Elgeta inguruko erromeriak: Asentzio, San Blas, Santiago, San Antonio...

- **Erref:** ELG-007/015
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:41:15. **Bukatu:** 00:44:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Asentzioko jaiak ere handiak ziren. Elgoibarko orkestina igotzen zen, eta Bergarakoa ere bai. San Antonion ere erromeria izaten zen, bidean bertan, orkestinarekin. San Blasen eta San Martinen ere jaiak izaten zen, baina ez hain handia. Azurtzako Santiagon ere erromeria ona egiten zen; oraindik ere egiten da bertan. Goimendi inguruko hori ere jai handia izaten zen.

14. Txirikilean, kaniketan potxoloka, eta tortoloska

- **Erref:** ELG-007/016
- **Iraupena:** 0:06:45. **Hasi:** 00:44:05. **Bukatu:** 00:50:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Txirikiletan asko jolasten zuten. Kaniketan eta txapaka ere bai. Batez ere horiek ziren euren jolasak. "Karamelo-papelka" ere egiten zuten. Karamelo-paperak erabiltzen zituzten kromoetara jolasteko. Neskak tortoloska egiten zuten asko. Neska-mutilak elkarrekin aritzen ziren gehienetan. Kaniketan egiteko erabiltzen zituzten zuloak, "potxoloak", oraindik ere eliza atarian daude; "potxoloka" esaten zioten jolasari.

15. Su bedeinkatua

- **Erref:** ELG-007/017
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:50:50. **Bukatu:** 00:52:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

<p>Bariku Santu egunean, matrakarekin ibiltzen ziren kalerik kale, mezetarako deia eginez. Zapatu Santuan ura eta sua bedeinkatzen ziren. Ilua ekartzen zuten baseritik (egur ustel-ihartua). Iluari sua ematen zioten elizan, eta baserrikeri baserri ibiltzen ziren, su bedeinkatua banatzen. Batzuek dirua ematen zuten, beste batzuek txokolata edo beste zerbait.</p>

16. Umetan txakolinarekin mozkortu

- **Erref:** ELG-007/018
- **Iraupena:** 0:04:20. **Hasi:** 00:52:55. **Bukatu:** 00:57:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

<p>Domeketan Mendrakortara joaten ziren, zabalgunera batera, eta hantxe pasatzen zuten arratsaldea jolasean. Umetako ipuin bat kontatzen du: berak 10 urte zituela, lehengusinarekin joan zen Mendrakortara txakolin bila, Andra Mari egunean, eta mozkortuta itzuli ziren etxera.</p>

17. Baserritarrak vs kaletarrak eskolan

- **Erref:** ELG-007/019
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:57:15. **Bukatu:** 00:59:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

<p>Kaletarren eta baserritarren artean alde handia zegoen. Eskolan ere ezagun izaten zen. Baserrikoak atzeratuta egoten ziren beti, eta kaletarren

aldetik ere txantxak jasotzen zituzten. Mojetan lanen bat egin behar bazen, lan guztiak beti baserritarrentzako izaten ziren.</p>

18. Elgetako euskara eta inguruko herrietakoa

- **Erref:** ELG-007/020
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:59:15. **Bukatu:** 01:01:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Elgetako euskara eta inguruko herrietakoa oso ezberdinak dira, erraz bereizten dira. Arrasatekoa "zatarragoa" da, gogorragoa. Elorrikoa txarragoa. Eibarkoak ere beste zera bat dauka. Elgetan "barikua", Eibarren "barixakua", Bergaran "ebakoitza". Antzekoena Eibarkoa da. Uberan eta Angiozarren ere Elgetako euskara daukate. Elgetan bertan ez dago alderik auzo batetik bestera.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-03-28

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com